

เทศน์เช้า วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถ้าคนไม่เข้าใจเรื่องต่างๆ ก็เป็นเหยื่อนะ โคนหลอก อย่างเช่นหนังองคฺลิมาล เห็นไหม เขาสร้างมา ทั้งๆ ที่เป็นชาวพุทธนะ เราเป็นชาวพุทธ เราสร้างขึ้นมา แต่เขาสร้างขึ้นมาโดยความที่ว่าเขาไม่รู้จริง

ในหลักของศาสนา ถ้าพระไตรปิฎก เราอ่านพระไตรปิฎก เห็นไหม เรายังไม่เข้าใจตามความเป็นจริงว่าพระพุทธเจ้าหมายความว่าอย่างไร พระพุทธเจ้าต้องการสื่ออะไรกับเรา เราไม่เข้าใจ อันนี้เป็นชาวพุทธด้วย แล้วสร้างหนังด้วย แล้วทำเรื่องของพระองค์ลิมาล

นี่อ่านตามข่าว ว่าเริ่มต้นทีแรกจะใช้ชื่อว่าหนึ่งคาบต่อพันศพใช่ไหม พันศพแลกกับมรรคผลนิพพาน เขาว่าหนึ่งคาบแลกพันศพ แล้วพันศพนั้นแลกมรรคผลนิพพาน แต่ความจริงนะ ตรงนี้มันไม่ใช่ประเด็น

ประเด็นของมันคือว่าองคฺลิมาลนี่เป็นคนที่ว่าดีมาก เป็นคนดีมากแล้วไปศึกษากับอาจารย์ลูกศิษย์ต่างๆ อิจฉาตาؤونใจ อิจฉาว่าเป็นคนที่อาจารย์รัก เห็นไหม นี่ทำดี แต่กระแสนักขมไม่ยอมรับ ก็เลยหลอกดวงใจ หลอกว่าจะให้วิชาอื่น ให้วิชาที่ดีกว่านี้อีก แต่วิชานี้จะแลกได้ด้วยต้องใช้นิ้วมือของคนเอามาแลก

อันนี้เป็นคำหลอกของเขา เป็นคำหลอกของอาจารย์ที่สอนลูกศิษย์นั้น แต่พอเวลาไปเอาอย่างนั้นแล้ว ประเด็นของเขาคือต้องการให้องคฺลิมาลโดนฆ่าตาย เพราะว่าเขาไม่รัก เขาเกลียด เขาไม่ต้องให้มีชีวิตอยู่ เห็นไหม นั่นนะความคิดว่าหนึ่งพันชีวิตมาแลกกับมรรคผลนิพพานนะ มันเป็นไปได้ไม่ได้

การฆ่า เห็นไหม แม้แต่ศีล ๕ การฆ่าสัตว์พระพุทธเจ้ายังไม่อนุญาตให้ฆ่าสัตว์เลย แล้วนี่ฆ่าคนเป็นพันๆ คน จะมาเอาดี มันไม่ใช่หลักของศาสนา มันเป็นเรื่องลัทธิที่ว่าเขาสอนกันด้วยวิชาการที่ในสมัยพุทธกาลนั้น มันไม่ใช่เรื่องศาสนา แต่เอามาเป็นเรื่องของศาสนา ว่าถ้าทำอย่างนั้นแล้วจะได้หลักของศาสนา

มันไม่ใช่อย่างนั้น มันไม่ใช่ความเป็นจริง คือว่าสิ่งที่เขาทำกันนั้นเป็นเพราะลัทธิ เป็นเพราะอาจารย์เขาหลอกออกไป เป็นเรื่องนอกศาสนา

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต่างหากที่ไปดึงกลับมา ไปดึงกลับมาว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม มีฤทธิ์เดช เพราะว่าภาวนาแล้วมีฤทธิ์มาก เวลาไปหาองคุลิมาล เวลาเดินไปนี่ เดินไปเหมือนกับลอยไปข้างหน้า องคุลิมาลนี่วิ่งเร็วมาก จะฆ่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะเอาเนื้อให้ได้ครบพัน แต่เอาไม่ได้ เพราะหนีไป เห็นไหม มันเคลื่อนออกไป

บอกว่า “ให้หยุดก่อนๆ”

พระพุทธเจ้าบอกว่า “เราหยุดแล้ว แต่เธอไม่หยุด”

นั่นนะมันงงงใจ คนมีความดีอยู่ เห็นไหม ของที่ซึ่งๆ หน้ามันไม่หยุด มันเคลื่อนไป ว่าหยุดได้อย่างไร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “หยุดการฆ่าไป หยุดทุกอย่างในหัวใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหยุดหมดแล้ว แต่องคุลิมาลนี่ยังไม่หยุด”

นี่วางคาบเลย เห็นไหม คนถึงวางคาบ วางความเห็นผิดเอาไว้ แล้วออกมาประพฤติปฏิบัติ

พอประพฤติปฏิบัติเป็นถึงพระอรหันต์ขึ้นมา เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาเพราะเขามีคุณงามความดีของเขาในอดีตชาติตามมา เวลาเราเอาขึ้นมาเป็นคติตัวอย่าง เห็นไหม ว่าเราทำความชั่วมาทุกคนว่าเราทำความผิดพลาดมา เราจะทำความดีไม่ได้เลย

เวลาประเด้นขึ้นมา เราจะเอาประเด้นเป็นคุณงามความดีไป คุณงามความดีว่าเขาฆ่าคนมา ๕๕๕ ศพ เขายังสามารถสำเร็จเป็นพระอรหันต์ได้ เพราะว่าสิ่งที่ว่ากรรมดีเป็นกรรมดี กรรมชั่วเป็นกรรมชั่ว เราเคยทำความผิดพลาดสิ่งใดๆ มา เราต้องวางสิ่งนั้นไว้ เราไม่เอาสิ่งนั้นมาเป็นอารมณ์ แล้วเราต้องทำคุณงามความดีของเรา คุณงามความดีของเรา เราต้องทำถึงได้ เขาทำความผิดพลาดมาขนาดนั้น เขายังเป็นพระอรหันต์ได้ แล้วเราทำไมจะทำไม่ได้

ถ้าเราทำได้ คติตัวอย่างเอามาเป็นประโยชน์มันก็เป็นประโยชน์ เห็นไหม แต่ถ้าเอาเป็นประเด้นที่ว่าให้คนหลง มันจะหลงไปมาก โลกนี้จะหลงไป

ประเด็นของมุมมองของศาสนา ในพระไตรปิฎก มุมมองศาสนานะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องการสื่ออะไร แล้วเรามีความรู้สึกของเรา มีความเห็นของโลกเรา เอาแค่สมัย ๒,๕๐๐ กว่าปีมากับปัจจุบันนี้ เรื่องของสิ่งแวดล้อมก็ต่างกันแล้ว มุมมองก็ต่างกัน แล้วมุมมองที่มองออกมาเป็นอย่างไร

ใช้อย่างความมุมมองนี้มันเป็นเรื่องของสิ่งแวดล้อม แต่จริงๆ หลักของหัวใจของศาสนาคือ อริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ทุกข์ควรกำหนด มรรคสมัยพุทธกาลก็เป็นมรรคอย่างนี้ ความเห็นของทุกข์ก็เป็นแบบนี้ สิ่งแวดล้อมมันเร็วขึ้น มันเปลี่ยนไป มันแล้วแต่สิ่งแวดล้อม

แต่เรื่องหัวใจอันเดียวกัน มนุษย์สมัยพุทธกาลกับสมัยนี้ก็เหมือนกัน แล้วมนุษย์ต่อไปก็จะเหมือนกัน ความทุกข์ในหัวใจก็จะมิอยู่ในหัวใจของเราอย่างนี้ตลอดไป แล้วมีความสิ่งที่ว่าจะพ้นจากทุกข์ได้ มันเป็นเรื่องของอริยมรรค

การฆ่ากันฆ่ากันข้างนอก มันเป็นเรื่องของความเห็น เป็นโฆหาร ถ้าเป็นการฆ่าภายใน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ฆ่ากิเลสๆ ถ้าฆ่ากิเลสคือฆ่าความเห็นของตัวเอง ฆ่าความยึดมั่นถือมั่นของตัวเอง ความเห็นผิดของตัวเอง ถ้าเราเห็นความผิด ความผิดอันนี้มันไม่ใช่มรรค มันเป็นเรื่องของกิเลสลากออกไป ถ้ากิเลสลากออกไปจะเป็นมุมมองอย่างนั้น

เรื่องของหนังนะ เรื่องของหนัง เรื่องของการสร้าง เรื่องของความเห็นผิด คนเห็นผิด คนๆ หนึ่งทำให้คนเห็นผิดมากมายมหาศาลเลย ถ้าคนเห็นความถูกต้องอย่างหนึ่ง คติธรรมออกมาจะเป็นความถูกต้อง แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องการสื่อความถูกต้อง เรายังตีความหมายผิดกันไปเลย แล้วสิ่งนี้ถ้าเขาสื่อผิด มันจะผิดไปขนาดไหน

นี่ถึงว่ามันเรื่องของความเห็น เรื่องของว่าสุตมยปัญญา มันถึงว่าเข้าถึง-ไม่ถึงศาสนา ศึกษาแล้วเป็นการใคร่ครวญ เป็นการจินตนาการไป ถ้าอย่างนี้แล้วควรดูนะ หนังเรื่องนี้ควรดู แล้วดูว่า มันผิดพลาดอย่างไร ไม่ใช่ที่เราไม่ควรดู เพียงแต่ที่เราพูดไว้ก่อน พูดว่าเขาสร้างความผิดไป การตีความผิดก็เป็นความผิด แล้วเราคิดว่าอย่างนั้นเป็นคติตัวอย่าง

แล้วดูชีวิตเรานี้ ย้อนกลับมาชีวิตเรา ย้อนกลับมาความเห็นของเรา เราเห็นความผิดพลาดในชีวิตไหม?

เราเห็นความผิดพลาดในชีวิต อย่างเช่นพ่อแม่ต้องการให้ลูกประสบความสำเร็จในชีวิตมาก ต้องการให้ชีวิตนี้มีความสุขมาก แต่ความสุขของโลกเขาก็คิดได้กันขนาดนั้น เห็นไหม มีความต้องการสิ่งใด ให้สมความปรารถนาสิ่งนั้นก็มีความสุขอย่างนั้น แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เชื้อของไฟ ไอนี้เชื้อของไฟ เชื้อของว่าสิ่งใดถ้าเสริมไปในกิเลส กิเลส มันจะพองตัวขึ้นมามาก ต้องดึงความนี้ออก ดึงความเห็นผิดพลาดออกไป”

การประกอบสัมมาอาชีพะ การทำงานของเราประสบความสำเร็จเป็นประสบความสำเร็จ นั้นเป็นบุญกุศล เป็นสิ่งคุณงามความดีแล้ววางเอาไว้ เห็นไหม แล้วว่าชักอันนี้ออกไป ชักความเห็นของโลกออกไป ชักเชื้อออกไป ชักเชื้อออกไป

ความเห็นที่ละเอียดของมัน ความสุขที่มากกว่านั้น ความสุขที่ดีกว่านั้น ความสุขที่ประณีตกว่านั้น คือความสุขว่าอยู่เฉยๆ แล้วมีความสุขมาก ความสุขที่ในหัวใจที่หาได้ เราไปแสวงหาการเที่ยว เห็นไหม วันหยุดกันเราไปแสวงหาความสุขกัน พยายามไปเที่ยวกันไปเตร่กัน เพื่อจะให้มี ความผ่อนคลาย เพื่อจะให้มีมีความสุข นั่นนะเสียทั้งเงิน เสียทั้งทอง เสียทุกอย่าง

แต่ความสุขขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ สโมสรสันนิบาตนะ พระพุทธเจ้าบอกว่า “ให้งดเว้นความผิดทั้งหมดเลย ให้ทำจิตให้ผ่องแผ้ว” เห็นไหม งดเว้นความชั่วทั้งหมด ทำจิตให้ผ่องแผ้ว ทำใจให้ถึงที่สุด นี่เป็นความสุขอย่างยิ่ง ความสุขคือว่าหาได้จากหัวใจ ความสุขอันละเอียดอันนี้มันอยู่ในหัวใจของเรา

ความรู้สึกของใจ ใจถ้ามีความรู้สึก ใจตัวนี้ตัวสำคัญมาก เวลาเราเกิดขึ้นมา เห็นไหม พ่อแม่ ว่าลูกเกิดขึ้นมา ลูกเกิดขึ้นมา ลูกของเราจริง ลูกของเราอยู่ ร่างกายนี้เป็นลูกของเรา เวลาลูกของเรา ออกบวชออกประพฤติปฏิบัติคุณงามความดี กลิ่นของศีลหอมทวนลม ลูกเราประสบความสำเร็จ ความดีนะ มันถึงว่าตระกูลนั้น ครอบครัวนั้นมีความสำเร็จมาก ครอบครัวนั้นทำอย่างนั้น มันเป็นเรื่องกลิ่นของศีล กลิ่นของคุณงามความดีมันกระจายทวนลมไป นั่นนะร่างกาย เห็นไหม สิ่งทีประสบความสำเร็จอันนั้น

แต่ถ้าในชีวิต เห็นไหม การเกิดปฏิสนธิจิต องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “เวลาการเกิดนะ เกิดในไข่ เกิดในครรภ์ เกิดในน้ำคร่ำ” การเกิด เห็นไหม โอปปาทิกะ การเกิด ๔ ชนิด

การเกิด ๔ ชนิด จิตนี้พาไปเกิด จิตนี้คือใคร? จิตนี้คือความเป็นตัวตนของเรา จิตนี้คือเรา เราว่าความยึดมั่นถือมั่นของใจอยู่ที่ไหน ความเห็นว่าเราเป็นเราอยู่ที่ไหน นี่เห็นตรงนั้น ทำความสงบของใจเข้ามา

ถ้าจิตสงบเข้ามา จะเห็นปฏิสนธิของจิต จะเห็นความรู้สึกของใจว่าตัวจริงๆ ก็ือเรา คือตัวหัวใจตัวพาเกิดพาดาย ตัวนั้นสำคัญที่สุด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนตรงนี้ไง สอนใจของคน สอนความสุขที่เกิดจากใจของคนนั้นให้มีความสุขขึ้นมาจากภายใน

ถ้ามันปล่อยวางสิ่งที่ว่าเราแสวงหา ที่ว่าเหมือนกับคนวิ่งอยู่ คนเดินอยู่ จะไม่เห็นภาพชัดเจน ถ้าคนนิ่งอยู่ คนยืนอยู่จะเห็นภาพชัดเจน หัวใจถ้าหยุดนิ่งมันจะเห็นความเห็นของตัวเอง นี่ความเห็นของตัวเองเข้ามาจากภายใน นั่นนะความสุขอันอย่างละเอียด สุขจากภายใน สุขที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารณา ให้เราค้นคว้ากันสิ่งนี้

นี่ย้อนกลับมา ถึงว่าสิ่งต่างๆ ทำแล้วเป็นหน้าที่การงาน เป็นปัจจัยเครื่องอยู่อาศัย เราต้องทำหน้าที่ของเรา เห็นไหม หน้าที่การงาน งานนี้ไม่ใช่เป็นกิเลส งานนี้เป็นหน้าที่ของเรา

แต่ว่าสิ่งที่ต้องการที่มันไม่สมความปรารถนา อันนั้นเป็นกิเลส สิ่งที่ดีมันไปไม่สมความปรารถนา ไม่สมความเป็นจริง เห็นไหม ตัณหาความทะยานอยาก ยิ่งอยากยิ่งไขว่คว้า ไม่อยากไม่ให้เป็น ไม่ให้มี ไม่ให้เป็นไป ก็ไขว่คว้า นั่นนะสิ่งนี้ต่างหาก หยุดอันนี้ต่างหาก องคุลิมาลต้องมาหยุดอันนี้ต่างหาก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหยุดอันนี้ได้แล้วถึงว่า “เราหยุดหมดเลย” ใจนี้ไม่มีความแปรปรวนของความคิด ชั้นนี้เป็นชั้น จิตเป็นจิต แยกออกจากกัน ไม่เข้าหากันได้ ไม่สามารถทำให้ใจนั้นกระเพื่อมได้ ใจนั้นไม่สามารถฟุ้งซ่านไปในเรื่องนี้ นี่หยุดหมดเลย

แล้วองคุลิมาลก็มาหยุดตรงนี้ได้ ความหยุดได้ ธรรมอันนี้ต่างหาก พระพุทธเจ้าต้องการสื่อตรงนี้ แต่การฆ่า ๑,๐๐๐ ศพ การทำกันต่างๆ นั้นเป็นการเข้าใจผิด เป็นการหลอกลวงของลัทธิต่างๆ การหลอกลวงของเขา

แต่หัวใจของศาสนาคือความสุขจากภายใน องคุลิมาลมารู้ตรงนี้เพราะว่าคนๆ นี้มีคุณงามความดี ตั้งใจอยากจะทำคุณงามความดี อยากจะหาของจริง แต่โดนเขาหลอกไป ก็เลยหลอกไปฆ่ากัน แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดึงกลับมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดึงกลับสิ่งนั้น

ต่างหาก ไม่ใช่สิ่งนั้นให้ขึ้นไป สิ่งนั้นดึงกลับมา จนย้อนกลับมาถึงความเห็นภายใน เห็นใหม่ จนอันนี้สำเร็จได้ สิ่งนั้นเลยเป็นเปลือกไป

ทีนี้โลกคิดที่เปลือก โลกคิดที่ปัจจัย เงินทองเป็นของที่ทุกคนปรารถนา สิ่งที่คุณปรารถนา ติดกันตรงนั้น แล้วแสวงหาตรงนั้น แล้วสิ่งนั้นเป็นประเด็น สิ่งนั้นเป็นเป้าหมายแล้วติดกันได้แค่นั้น แต่ไม่สามารถสื่อความรู้สึกภายในใจได้ ไม่สามารถสื่อเรื่องของอริยมรรค เรื่องความเห็นของใจที่ย้อนกลับมาจากภายใน แล้วตรงไหนมันจะสื่อได้ละ

หนังมันก็สื่อได้ขนาดนั้นนะ ความเห็นของคนผิดไป เราก็เป็นความเห็นของเราผิดไปถ้าผิดออกไป เราความเห็นผิด เราก็วางไว้ เราพยายามแก้ไขของเรา วางไว้ เห็นใหม่ เพราะวางไว้ เหมือนกับองค์ลิลิตที่วางไว้ การทำความผิดนั้นวางไว้ แล้วทำความถูกต้อง

ถ้าเรื่องของโลกเขา กตัญญูกตเวทิตี เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่นี่ก็เป็นบุญกุศลอย่างหยาบขึ้นมา มรรคอย่างหยาบเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ เชื่อฟังพ่อเชื่อฟังแม่ เด็กๆ นี่เชื่อฟังพ่อเชื่อฟังแม่เป็นความสุขแล้ว พ่อแม่มีความสุขจากลูก

ความสุขจากลูก ความสุขจากความเห็นจากต่างๆ ย้อนกลับเข้ามา ละเอียดเข้าไป ละเอียดเข้าไปจนถึงภายในใจ ลูก เห็นใหม่ อารมณ์ที่เกิดขึ้น แยกจรรยา เหมือนกับลูก เป็นลูกหลานของใจ เกิดดับในหัวใจ

แต่ตัวใจคือตัวพ่อแม่อยู่ที่ไหน เราเข้าถึงบริหารลูกได้ด้วย เราบริหารใจของเราได้ด้วย ทั้งลูกทั้งแม่เราบริหารได้ด้วย แล้วเราพาใจของเราถึงที่สุดได้ด้วย ในหลักของศาสนา ในอริยสัจ องค์ลิลิตพลาดไปยังกลับตัวได้ ขนาดเราพลาดแล้วเราจะกลับตัวได้ไหม?

ถ้าเรากลับตัวได้ เราทำคุณงามความดีของเราแล้วย้อนกลับเข้ามา ตีความไป มีครูบาอาจารย์ให้ถาม ถามเรื่องว่าความถูกต้องนี้ให้ถามให้มันย้อนกลับมาให้เห็นความถูกต้อง ถ้าเข้าความถูกต้อง เห็นใหม่ ทางเดินมีอยู่ ถ้าเราเดินหลงทาง มันก็หลงออกไปข้างนอก ถ้าทางมีอยู่เราเดินถูกต้องทาง เรา จะเข้าถึง ใจการประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน มรรคมีอยู่ เราทำของเราขึ้นมาได้ มันจะถึงที่สุดของทุกขได้ ถ้าเราทำถึงไม่ได้ มันก็วนอยู่อย่างนั้น

ถึงว่าครูบาอาจารย์ถึงสำคัญใจ สำคัญตรงชี้ทางให้เราเป็นไปได้ ถ้าเป็นไปได้จะเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าเป็นไปได้ไม่ได้ เรามีอำนาจวาสนา

เรามีวาสนานะ เราถึงว่าครูบาอาจารย์สอนผิด สอนผิดเพราะอะไร? เพราะบอกแล้วมันไม่ตรงกับความเห็นจริงของเรา เราเห็นอย่างนี้ ครูบาอาจารย์ตอบอย่างนั้น ถ้าเรามีวาสนา ครูบาอาจารย์ผิด เห็นใหม่ ลูกศิษย์ที่มาแก้ไขครูบาอาจารย์มีมากมายเลยที่ครูบาอาจารย์หลงไปแล้วลูกศิษย์มาแก้

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าสอนผิดนะ ความเห็นของเราความจริง ความจริงในหัวใจมันถูกต้องใหม่ ความเห็นอันนั้นผิดไป เราแก้ไข เรารับรู้ไว้แล้วเราพยายามแก้ไขของเราได้ด้วย เราแก้ไขครูบาอาจารย์ได้ด้วย เป็นประโยชน์กับเรา เป็นประโยชน์กับเราก่อน

“อตุตทา หิ อตุตโน นาโถ” ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน สิ่งต่างๆ นี่เป็นเครื่องอยู่อาศัย เป็นปัจจัย ๔ เป็นสัพปายะ เป็นสิ่งที่ว่าเครื่องอยู่อาศัยกันไป มันจะอาศัยกันไปเพื่อโลก แต่ถ้าเพื่อธรรมแล้ว ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน แล้วตนจะทำความสำเร็จของตนได้ จะมีความสุขในใจดวงนั้น เอวัง